

na v maju 100 K; na shodu KZ na Staricesti pri Ljubovcu nabral A. Kimler 33 K; Janez Goričan, župnik, Spitalič 100 K; Franc Schreiner, župnik, St. Ilj pri Velenju 228 K; Makso Glaser, Selnica ob Dravi 150 K; Peter Kuder, Griže pri Celju 50 K; Konrad Kager, pasar in zlatar v Celju 40 K; Ferd. Sunder, župnik Sv. Boltenk v Slov. gor., nabrala za gostiji Franca Krajnc in Lize Simonič 140 K; Frančiška Mečnik, Sv. Anton v Slov. gor., nabrala za gostiji Markovič-Kegl 140 K 20 v; Fr. Bratušek, župnik, Svetinje 300 K; Alojzij Jerič, orožn. stražn. v p., Počehova pri Mariboru 20 K; Janez Svarc, Sv. Boltenk v Slov. gor. 59 K; Kmetska zveza, Nazarje 274 K; Dekliški odsek v St. Jurju ob Taboru so darovali za volilni sklad spet 50 K. Prej so darovali 1006 K; Peklari Matija, Sv. Jakob v Slov. gor. 100 K; Karl Knuplež, Sv. Jakob v Slov. gor. 60 K; Ljudevit Merc, Sv. Andraž v Halozah 50 K; Sehužani ob Muri 58 K; Janez Serbinek, posestnik, Svečina 80 K; Florijan Globovnik, Kebelej 20 K; Dekliški odsek v St. Jurju ob Taboru 50 K; Kmetska zveza Braslovske 140 K; kaplan Vesenjak v Ormožu nabral 980 K; župnik Matej Strakl, Sv. Peter pri Mariboru 80 K; Gospa Tischler, Sv. Peter pri Mariboru 20; na shodu Kmetske zveze v Seli pri Ptujju nabrali zborovalci 240 K; Na gostiji Orla Franca Koser in Marije Mesarec pri Sv. Martinu p. d. Vurberger nabrali 80 K.

Narodno gospodarstvo.

Zveplovoapnena ali kalifornijska brozga.

V Ameriki rabijo kmetovalci že več let žveplovoapneno brozgo z velikim uspehom proti raznim boleznim in škodljivcem sadnega drevja in vinske trte. M novjšem času se porabi v isti namen in z dobrim učinkom mnogo tega sredstva tudi v Evropi. Posebno priporočajo vinarski strokovnjaki mazanje trti predno prično odganjati, ker učinkuje žveplovoapnena brozga proti plesnobi na trti prav dobro zlasti, če se spo polnjuje to delo s poletnim zatiranjem te bolezni.

Zveplovoapnena brozga se pripravlja s kuhanjem apna in žvepla na vodi. Ona ima rdečkasto do temnerujavo barvo. Zveplove spojine so v zvezi z apnom učinkujoči del te brozge.

Zveplovoapneno brozgo je shraniti v dobro zaprtih, lončenih, steklenih, kositrastih, železnih ali lesenih posodah, ker se na zraku rada pokvari. Bakrene posode pa razjeda.

Zveplovoapneno brozgo rabimo lahko v času, ko miruje narava in so izkušnje dognale, da je posebno umestno mazanje trti in drevja neposredno predno odžene popje.

V tem slučaju se meša ta brozga tik pred rabo z dva do trikratno množino vode. S čopičem ali okoli palice ovito capo namažemo skrbno vse nadzemeljske dele trte ali drevja. Kamor se ne doseže z roko, se lahko tudi škropi s škropilnico, vendar je to takoj po uporabi temeljito očistiti, ker žveplovoapnena brozga razjeda bakreno posodo. Dobe se pa že tudi škro plinice, ki so znotraj pocinjene ali iz faze kovine, kateri žveplovoapnena brozga ne škoduje, ki so pa rabljive tudi za navadno škropljenje z bakreno galico.

Ker pri nekaterih boleznih in škodljivcih ne za dostuje, da jih zatiramo samo v času rasti, ampak tudi tedaj, ko narava miruje, je mazanje z žveplovoapneno brozgo v zgoraj opisanem času zelo priporočljivo. Kajti na ta način uničujemo zalego kiseljaka, ki razjeda spomladni trtni cvet in povzročuje poletni gnitje jagod, zatiramo razne vrste trsnih pršic in listnih uši, kaparje ter druge škodljivce iz vrst živalstva.

Zveplovoapnena brozga pa ni samo izborno sredstvo proti raznim škodljivcem, ampak ona uničuje tudi razne glivične bolezni, posebno vse vrste plesnobe (ali pepela), predvsem trtno plesnobo ali oidij, ki prezimuje svoje zimske troske in podgobje na enoletnih trtnih mladikah ter v trtnem očju.

Poleg poletnega zatiranja oidija se priporoča mazanje trti z žveplovoapneno brozgo po opisanem načinu posebno onim vinogradnikom, katerim je oidij vzlic žvepljanja in škropljenja z različni pripomočki uničil v preteklih letih velik del trgatve.

Za mazanje enega orala vinograda se rabi okoli 100 litrov že za rabo pripravljene, to je s trikratno množino vode zredčene brozge.

Zveplovoapnena brozga se pa rabi tudi v poletnem času kot zelo uspešno sredstvo proti raznim boleznim in zajedavcem sadnega drevja. Škropi se drevesje pred in po cvetenju in če treba 2 do 3 tedne pozneje še enkrat.

Za škropljenje v poletnem času pa je treba žveplovoapneno brozgo močno z vodo zredčiti in sicer za uporabo pri pečkastem sadju s 25 do 30 kratno, pri kositrastih s 30 do 50 kratno množino vode.

Če se je kje škropilo poleti v vinogradih z žveplovoapneno brozgo proti oidiju in s kakim uspehom ni znano: umestno bi pa bile tudi tozadevne poskušnje. Ker je pa trtno mladje precej občutljivo, bo treba pri takih poskušnjah žveplovoapneno brozgo zredčiti najmanj s 40 do 50 kratno množino vode.

Škropiti se ne sme v prevročnem dnevnem času, ker je žveplovoapnena brozga precej jedka. Zato je tudi priporočljivo si pri opravi z žveplovoapneno brozgo namazati roke z vazelino ali kakim oljem.

Za naše kraje je pa predvsem važno mazanje trti proti plesnobi eden do dva tedna preje, kakor se prične ožje napenjati. Se bolje je mazati dvakrat in sicer takoj po reznji ter pred krstenjem; vendar je to mazanje pred brstenjem važnejši, ker je bolj učinkovito. Zato se naj izvrši vsaj to. Maže se celo trta od vrha do tal. Da se delo izvrši temeljito, je

pri reznji ostrgati vso staro skorjo; odrezano rožje je pa znositi iz vinograda in sežgati.

Ker dobi namazani les svetlosivo barvo, je delo lahko nadzirati.

Pripomniti je, da se je opazovalo, da odganjajo namazani trsti dosti pozneje, kakor nenamazani: raditega so tudi bolj varni pred pomladno pozebo. Ze to dejstvo za se govori za mazanje.

V inozemstvu se že bavi več tovarn z izdelovanjem in prodajo žveplovoapnene brozge. Ker je pa do bava iz inozemstva polna ovir in pripravlanje brozge doma sitno, se je odročila domača tvrdka z žveplovim izdelki Anton Jurca v Ptujju, da bo izdelovala žveplovoapneno brozgo na veliko in jo bo oddajala v obliki goste tekočine, katero bo treba samo po zgoraj opisanem načinu pred rabo zredčiti z vodo.

1 kilogram žveplovoapnene brozge bode stal brez posode od tovarne v Ptujju 4 K 50 v. Da si bo znala tvrdka uravnati količino izdelka, ki naj bi bil kolikor mogoče vedno svež, sprejema naročila že sedaj. Sebi in tvrdki ugodi oni, ki pošlje obremen z naročilom tudi primerno posodo.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Nov premogovnik v Jugoslaviji. V Bukinju pri Tuzli so našli bogat premogovnik, v katerem se je našlo kvalitativno izborni premog. Z eksploatacijo se je pričelo; ako bo obrat urejen, bo dajal ta rudnik po mnenju strokovnjakov po 200 vagonov dnevno.

Podreženje železnic v Avstriji. Avstrijska vlada je sklenila zvišati od 15. decembra napre železniški blagovni tarif za 50%.

Jugoslovansko-italijanska trgovska zbornica. Zastopniki največjih rimskih trgovskih in industrijskih družb so sklenili na svojem posvetovanju ustanovitev jugoslovansko italijanske trgovske zbornice.

Italija je povišala poštarne tarife in sicer pri navadnih pismih za 50 centezimov, pri dopisnicah za 25, taksa za rekomandiranje pisma znaša 150 centezimov. Pri zavojih zahteva italijanska pošta za 3 kg 5 lir, za 5 kg pa 8 lir.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu vlada glede hmeljske kupčije popolno mrtvilo. Popraševanja po hmelju ni skoraj nobenega in so bile cene za tuj hmelj, ki so se gibale med 4800—4900 K za 50 kilogramov, samo na papirju. Kot vzrok se navaja velika kurzna razlika in sprememba med valutami različnih držav.

Poljedelske stroje raznih vrst, kot: vitle, mlaitilnice, žitne čistilne mlize, sadne in grozdne mlince, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Iv. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Dopisi.

St. Janž na Dravskem polju. Potihnil je volilni boj. Saj smo imeli tri kandidate iz naše župnije: Dobnik Stefan in Kirbiš Janez pri Samostojni, Fran Selinšek pri NSS. Volilni boj je v nekem oziru koristen, on bistri pojme, vzbujajo zanimanje za javne zadeve, odkriva srca, značaje, če se vrši stvarno, dostojno, s poštenimi sredstvi. Žalibog pri samostojnih tega ni najti. Odkar obstoji ta stranka, dela z lažjo, huškanjem, obrekovanjem, hinavščino. Poročalo se je že, kake debele laži si je dovolil mariborski tajnik Samostojne, „samostojni resnicoljub“ Schnuderl tukaj na shodu 15. 8. 1920. Kak „značaj“ mora imeti ta mož, da upa javno tako lagati. A njemu je morala laž že preiti v meso in kri, ker ga ni nič sram. Pa tudi samostojci, njegovi pristaši, so mu glede „resnicoljubnosti“ zelo podobni, ker so že prej, posebno pa še v volilnem boju njega pridno posnemali z lažmi, huškarijami in obrekovanji. Koliko so najneumnejših laži govorili o dr. Korošcu, a ničesar niso dokazali. Poštenim ljudem dobro ime krasti, v tem so mojstri. To so pokazali posebno zdaj. Na svojih shodih po vaseh so nakopičili cele kupe — neresnic. G. kandidat Dobnik, mlinar, napol-advokat itd., je trdil, da je bila Kmetska zveza prej proti agrarni reformi (razdelitvi veleposestev), zdaj je sicer za to, toda ona zahteva, da se škofijska posestva ne smejo razdeliti. To je oboje laž. Kmetska zveza ni bila nikdar proti agrarni reformi, ampak je vedno zahtevala, da se z njimi ravno tako ravna, kakor z drugimi veleposestvi. Res pa je, da so škofje že l. 1918 sami ponudili vladi svoja posestva, da jih razdeli. To je resnica, kar pa je g. Dobnik trdil svojim poslušalcem, pa ni res. G. Dobnik, jurist in napoladvokat, povejte nam, kako se imenuje človek, ki vedoma izpove kot resnico, kar ni res? Ni častno za izobraženega človeka, ako z neresnico hujska zoper škofo, cerkev in našo krščansko stranko. Ali se tako izpolnjuje točka 7 pravil Samostojne, ali se tako ščiti verski čut? Dobnik je trdil, kakor da bi dr. Korošec povišal davke, pa vsakemu, ki malo razume vladanje, je znano, da je davke povišal liberalni finančni minister. Dr. Korošec pa je zahteval, da pridejo davki pred drž. zbor, kakor bi bilo edino prav, in se tam obravnavajo. Finančni minister tega ni hotel, potem pa je dr. Korošec dosegel znižanje nekaterih davkov. Liberalni finančni minister je povišal davke, dr. Korošec torej ni kriv, da so se davki povečali, pač pa je njegova huga, da se nekateri novi davki niso vpeljali, a drugi pa se znižali. Čudno se nam zdi, da g. Dobnik

ludo napada dr. Korošca, ne pa liberalca dr. Kaka-veca, ki je ravno tako podpisal dotično predlogo. Samo dr. Kukovec niti zini ni, da bi se davki znižali, ampak je bil zadovoljen s povišanjem davkov, dr. A. Korošec pa je storil, kar je bilo mogoče; če ne bi on nastopil, bi imeli še večje davke. Tako je resnica. A zakaj niste, g. Dobnik, napadli tudi dr. Kukovca, ki ni imel nič zoper višje davke? Ali samo zato ne, ker je liberalce? Kako je to, da samostojni govorniki napadate samo dr. Korošca in krščanske kmete, liberalce pa nikdar? Ali ni to dokaz, da ste z liberalci v najbližji zlahti? Saj se razumemo: vrana vrani oči ne izključuje. G. Dobniku tudi ni prav, da so se naši poslanci zavzeli za vojake, ki so v Srbiji trpeli vsled slabe hrane itd. in da so dosegli, da imajo zdaj boljše hrano, da so dobili obleko itd. „Zakaj se ti gospodje, ki imajo nadvlado, niso prej pobrigali zanje, se je razjezil g. kandidat. Resnica pa je, da naši poslanci nimajo nadvlade, ampak liberalni, drugih poslancev je 16krat več kot naših; resnica je nadalje, da so se takoj pobrigali, kakor so izvedeli, kaj naši vraki tam trpijo. Menda vendar ne bote zahtevali, da bi morali biti naši poslanci vsevedni! Zakaj pa se ne kregate nad liberalnimi poslanci, ki niso nič storili za naše vojake, ampak njihovi časniki so napadali in zmerjali poslance Kmetske zveze, ker so se potegnili za revne vojake? Seveda: vrana vrani oči ne izključuje. G. Dobnik je po advokatsko obdeloval dr. Korošca, nič dobrega on ne najde na njem. Med drugimi napakami ima tudi to, da nič ne dela. Resnica pa in splošno znano je, da je dr. Korošec nad vse delaven mož, kamorkoli ga postaviš. V njegovem ministertvu se mora delati, kakor v nobenem drugem, to vejo in priznavajo vsi, vladar in drugi, samo g. Dobnik je drugačnega prepričanja. Če bi vsi ministri tako pridno delali, kakor dr. Korošec, bi že mnogo boljše bilo v državi, kakor je. Se več takih in podobnih trditvev so samostojni govorniki izrekli. Bodi za danes dovolj. Samo za smeh in kratek čas se naj navedem par neumnih čenč, ki se morejo poroditi samo v samostojnih možganih in samo od takih vero-vati, n. pr. da ne bote tam volili, kjer je rdeči križ, to pomeni vojsko, ali: Ko bomo samostojni vlado v roke dobili, bomo lahko naredili, da pridemo pod N. Avstrijo; drugi samostojnejši je trvil: kadar so duhovniki vladali, so žive ljudi pokapali; drugi je trdil: če zmaga Kmetska zveza, bodo duhovniki župan in sodniki ter okrajni glavarji; če bo kdo kravo prodal, bo moral polovico cene dati duhovniku itd. Take in podobne bedastoče si med seboj pripovedujejo, s takimi satanskimi lažmi hujskajo ljudi, zlasti mladino, žalibog marsikoga premotijo. Usmilijo se nam ti zaslepljeni revčeki, ki jim Samostojna daje tako duševno hrano. Tako izobrazbo bo ona širila?! Zlaj se ne čudimo, da zavлада surovost in pokvarjenost psovod, kjerkoli se ta stranka vgnezdí, ki jo je rodila laž in jo laž in hinavščina vzdržuje.

Dobrna. Izid volitev je bil pri nas: SLS 215, Samostojna 51, vsi drugi skupaj 28 glasov. Nasprotniki so strastno agitirali. Njihov duševni vodja, kateremu pa manjka veliko dobrega duha, ima zdaj priložnost lepo svoto plačati naši stranki, ker se je zaklel, da bo dal za vsaki glas, ki ga mi dobimo nad stotisoč kron. Mi bi dobili okoli 300 glasov, ako bi bili naši šentjoški sosedi bolj zavedni, toda ti so ostali doma. Krive pa so razmere, saj niso ti skoraj 20 let imeli urejenega dušoskrbja in šolstva. Občudovanja vredni so pa naši vrli možje in fantje. Delali so za sestanke in shode, skrbeli za mnogobrojno udeležbo, bilo je vendar včasih na takem sestanku iz vasi po 40—50 poslušalcev. Hvala tem vrlim delavcem za katoliško narodno delo! Resnica ostane, da je najboljša agitacijsko sredstvo poduk in politična izobrazba. Našim nasprotnikom, kakor nekdanjim štajercijancem pa manjka vsaka politična razsodnost. Red je bil izboren pri volitvah. Veselje pa je pri nas in navdušenje nad zmago med dobro mislečimi prisrčno. Vodja SKS Nr. 2 je nas zatožil — kakor kak šolarček svojega tovariša tožari pri učitelju za vsako figo, — češ, da smo se pregrešili zoper volilne §§. Pribito pa naj bo, da on sam ni smel voliti, ker je prišel navskriž s §§.

Luče v Sav. dol. Marsikdo bisi mislil, da v naši planinski vasi vse počiva in spi, ali temu je narobe. Tudi pri nas se gibljemo. Dne 14. novembra se je ustanovilo pevsko društvo „Raduha“. Pevski zbor obeta biti jako močan, ker že takoj prvi dan se je pri-glasilo mnogo fantov in mož, ki imajo veliko navdušenje in veselje do ubranega petja, s katerim hoče društvo razveseliti naše planinsko ljudstvo. Slava zavednim možem in fantom! Le tako naprej!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Dne 29. novembra je umrl po kratki bolezni Karol Stadler, kmet v Dekmanci star 75 let. Za njim žaluje cela fara in vsi, ki so ga poznali. Pokojni je bil namreč skrben gospodar, veren kristjan, mož plemenitega srca in blagega značaja, kakoršnih bi dandanes več potrebovali. Sovražnika ni poznal, vsakemu je rad priskočil na pomoč, kjerkoli je mogel in zato ga je vse spoštovalo in ljubilo. Zaradi njegove ljubeznivosti in prijaznosti so ga navadno vsi znanci klicali stric Karol. Težko ga pogrešamo vsi, zlasti pa domači, katerega naj Bog toži. Dobremu stricu Karolu pa naj svetli večna luč.